

Izveštaj sa stručnog skupa Holokaust kao početna točka

Ines Jančula, prof.
Gimnazija A. G. Matoša Đakovo

Danijela Štefan, prof.
Osnovna škola Sirač

Stručni skup “Holokaust kao polazna točka” održan je od 20. do 22. ožujka u Ljubljani. Na njemu je prisustvovalo ukupno 45 nastavnika iz Italije, Slovenije i Hrvatske. Seminar je zamišljen kao napredni stupanj usavršavanja za poučavanje o holokaustu. Predavanja i radionice održavale su se u Nacionalnom muzeju suvremene povijesti u Ljubljani, dok je terenski dio stručnog usavršavanja održan na području nekadašnjeg logora Ljubelj na sjeveru Slovenije. Radni jezik seminara bio je engleski, a u njegovoj je organizaciji sudjelovalo nekoliko partnerskih obrazovnih ustanova iz Italije, Slovenije i Hrvatske, predvođene ustanovom Memorial de la Shoah iz Pariza.

Prvi dan stručnog skupa, nakon pozdravnih riječi, održane su dvije paralelne radionice. Jednu radionicu, naziva “Studija slučaja: Izobličenje holokausta u učionici” vodila je viša savjetnica za povijest u Agenciji za odgoj i obrazovanje Loranda Miletić, dok je drugu vodila Gabrielle Davis iz ustanove Memorial de la Shoah, a naziv joj je bio “Imaginarni Židov: antižidovski mitovi danas i jučer”. Nakon radionica održano je izlaganje dr. Monike Kokalj Kočevar iz Muzeja suvremene povijesti u Ljubljani na temu “Okupacijski sustavi u Sloveniji tijekom Drugog svjetskog rata i prisilna mobilizacija u njemačku vojsku na području Slovenije”. U poslijepodnevним satima uslijedilo je i predavanje Frédéric Salléea iz ustanove Mémorial de la Shoah na temu “Nacistički logori i centri za ubijanje”. Prvi radni dan stručnog usavršavanja završen je dvjema paralelnim radionicama koje su vodili stručnjaci iz ustanove Memorial de la Shoah. Radionicu “Kako učiti o holokaustu putem fotografija” održao je Frédéric Sallée, a radionicu naziva “Kako se nositi s rasnim predrasudama u učionici” održala je Gabriele Davis. U kasnim poslijepodnevним satima uslijedio je prijem za sve sudionike seminara u Francuskoj ambasadi u Ljubljani.

Prijepodne drugog radnog dana učesnici seminara proveli su na terenu, točnije na prostoru nekadašnjeg logora Ljubelj koji je bio smješten uz granicu Slovenije i Austrije, a pripadao je sustavu satelitskih logora kojima je upravljao centralni logor Mauthausen.

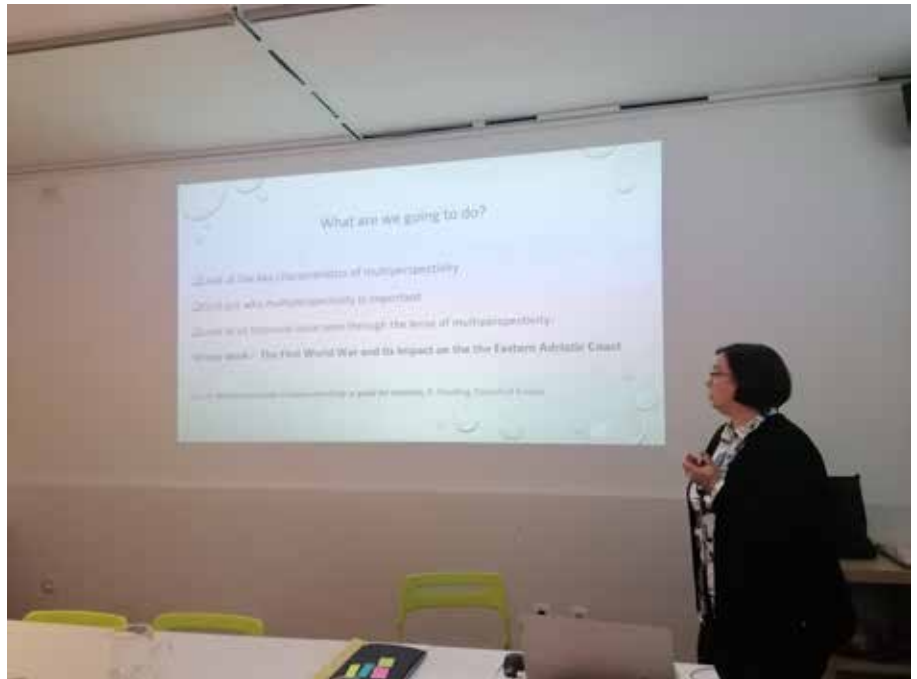

Koncentracijski logor Ljubelj izgrađen je 1943. godine s obje strane prijevoja te su sudionici seminara kasnije posjetili i austrijski dio logora. Do kraja rata zarobljenici su, njih otprilike oko 1800, morali kopati tunel kroz Alpe te je pritom nekoliko desetina njih umrlo zbog posljedica teškog rada ili su bili ubijeni. U poslijepodnevним satima, nakon povratka u Ljubljano, uslijedile su dvije paralelne radionice. Prvu je vodio profesor Boris Babajko iz XV. gimnazije u Zagrebu, a zvala se “Od izdajnika do pravедnika među narodima – analiza filma Zbogom, djeco”. Drugu radionicu vodila je profesorica Petra Urek iz osnovne škole iz mjesta Hrče u Sloveniji o ženama koje su prije i tijekom Drugoga svjetskog rata živjele na graničnim područjima Italije, Hrvatske i Slovenije. Također, Marjetka Bedrac iz mariborske sinagoge podučila je sudionike kako poučavati o žrtvama holokausta uz pomoć stolpersteina (kameni spoticanja), a viša savjetnica Loranda Miletić podučila je sudionike seminara kako poučavati o zajedničkoj povijesti kroz različite perspektive.

Treći, posljednji dan skupa, započeo je razgovorom o posjetu mjestu nekadašnjeg koncentracijskog kampa Ljubelj. Tijekom razgovora podijelili smo svoje impresije, osjećaje i refleksije o onome što smo vidjeli i doživjeli. Posebno su se istaknula opažanja o kontrastu između prekrasne prirode koja okružuje mjesto i strašnih zločina koji su se tamo događali. Svi sudionici su se složili da je politika zatiranja i ignoriranja stradanja, posebice od strane austrijskih vlasti, ograničavajuća i neprihvatljiva. Ova je spoznaja potaknula raspravu o nužnosti aktivnog sudjelovanja u očuvanju sjećanja na žrtve i borbi protiv svih oblika marginalizacije i negiranja povijesti. Odlazak na takva mjesta izuzetno je važan za učenike jer im pruža priliku da se suoče s stvarnošću stradanja i razviju empatiju prema žrtvama. Direktna susret s mjestom zločina potiče ih na dublje razumijevanje povijesnih procesa i njihovih posljedica, te ih potiče na razmišljanje o vlastitoj odgovornosti u očuvanju mira i ljudskih prava.

Slijedilo je predavanje „Raspave o „problematicnim“ povijesnim događajima: Bleiburg, poslijeratni pokolji, fojbe“ doc. dr. sc. Jovane Mihajlović Trbove, istraživačke suradnice na Institutu za kulturu i studije sjećanja istraživačkog centra Slovenske akademije znanosti i umjetnosti te docentice kulturne povijesti na Sveučilištu Nova Gorica. Zadnje su bile dvije paralelne radionice: „Književno svjedočanstvo o holokaustu na

primjeru romana „Zar je to čovjek“ Prima Levija“ Margarete Đorđić i Marija Kosovića, profesora hrvatskog jezika iz XVI. gimnazije u Zagrebu i „Izrada zajedničke nastavne jedinice“ Lorande Miletić, više savjetnice za povijest u AZOO-u.

Zaključak stručnog skupa “Holokaust kao početna točka” pružio je duboku refleksiju i konkretne smjernice za daljnje akcije u poučavanju o ovom važnom dijelu povijesti. Kroz analizu odabranih tema i pripremu nacrtu nastavnih jedinica, sudionici su aktivno sudjelovali u procesu razvijanja pristupačnih i relevantnih nastavnih materijala. Posebno je značajna bila suradnja talijanskih, slovenskih i hrvatskih nastavnika u potrazi za povijesnom istinom. Ova suradnja omogućila je razmjenu perspektiva i bogatstvo različitih kulturnih iskustava, pridonoseći tako širem razumijevanju i prikazu povijesnih događaja. Kroz aktivno sudjelovanje i kritičko razmišljanje, sudionici su postigli značajan napredak u razvoju obrazovnih aktivnosti koje će omogućiti učenicima da bolje razumiju i cijene složenost i važnost holokausta u europskoj povijesti. Ovaj seminar nije samo pružio alate za poučavanje, već je također potaknuo dugoročnu suradnju i angažman nastavnika u promicanju istine i sjećanja na holokaust.

Prijedlog za citiranje (APA stil):

Jančula, I., Štefan, D. (2024). Izvještaj sa stručnog skupa Holokaust kao početna točka. *Poučavanje povijesti*, III(1), 92-94.